

Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш вазирининг
2025 йил "23" июндаги
180-сонли буйруғига
8-илова

" ҚЎЛ КАФТИ БАРМОҚЛАРИНИНГ ТУҒМА ДЕФОРМАЦИЯЛАРИ "
НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА ТИББИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТИ

Тошкент - 2025 йил

«КЕЛИШИЛГАН»
РНТОИАТМ директори
М.Э. Ирисметов

« _____ 2025 йил

**«ҚЎЛ КАФТИ БАРМОҚЛАРИНИНГ ТУГМА ДЕФОРМАЦИЯЛАРИ»
НОЗОЛОГИЯСИ БЎЙИЧА МИЛЛИЙ КЛИНИК СТАНДАРТЛАР**

ТОШКЕНТ 2025

				(шаҳар) шифохоналари	даражасидаги тиббиёт муассасалари	даражасидаги тиббиёт муассасалари	ўтказиш минимал сони (хар бир даволанган ҳолат учун)	
Асосиф мутахассис (врач) консультант	Тиббий кўрик Шикоятлар: Қўл бармоқлари бир бирига ёпишганлиги, калталиги Оилавий анамнез аниқлаш: ўхшаш аномалиялар қариндошларда бор- йўқлигини аниқлаш. Ҳамроҳ касалликлар ёки синдромларни аниқлаш. Қўлни кўриқдан ўтказиш: синдактилия (бармоқлар бирикиши) ва полидактилия (қўшимча бармоқлар мавжудлиги) белгиларини аниқлаш.	Оилавий шифокор	Травматолог- Ортопед	Травматолог- Ортопед	Травматолог- Ортопед	Травматолог- Ортопед	1 марта	
Изоҳ:								
Мутахассис (шифокор маслаҳати) (qo'shimcha)	Педиатр Анестезиолог- реаниматолог					+	+	1 марта
Изоҳ: Оператив аралашувга тайёргарлик кўриш жараёнида зарурат туғилганда қўшимча мутахассисларнинг маслаҳати ўтказилади, шунингдек, керак бўлса бошқа тор доирадаги мутахассислар билан ҳам маслаҳат ўтказилади.								
Лаборатор текширувлар Асосий:	• умумий қон таҳлили; • сийдикнинг умумий таҳлили; • қон гуруҳи ва резус-омилни					+	+	1 марта

	аниқлаш; • коагулограмма; • қоннинг биокимёвий таҳлили; • одам иммунитет танқислиги вирусига қон; • Вассерман реакциясига қон; • Қоннинг биокимёвий таҳлили; • HbsAg, Anti-HCV га қон;							
Изоҳ: Ушбу гуруҳ патологиялари учун махсус лаборатория текширувлар мавжуд эмас. Улар операцияга тайёргарлик босқичида ўтказилиши мумкин бўлади.								
Лаборатор текширувлар Қўшимча:				+	+	+	1 марта	
Изоҳ: Ҳамроҳ юрак касалликларида қўлланилади								
Инструментал текширувлар Асосий:	Рентгенография	-	+	+	+	+	1 марта	
Изоҳ: Ҳамроҳ синишларни аниқлаш учун рентгенография ўтказилади. Ён бойлам шикастланишининг жойлашуви ва хусусиятини аниқлаш учун эса МРТ қилинади.								
Инструментал текширувлар Қўшимча	Компьютер томографияси (МСКТ)				+	+	1 марта	
	Ультратовуш текшируви (УТТ)				+	+	1 марта	
	МРТ				+	+	1 марта	
Изоҳ: Қўшимча усуллар сифатида мураккаб аномалияларда УТТ, МСКТ, МРТ ва реовазографиядан фойдаланиш мумкин.								

* СТАЦИОНАР ДАВОГА КЎРСАТМА:

Туғма деформациянинг мавжудлиги ва беморнинг талаби

ДАВОЛАШ ТАДБИРЛАРИ

Медикаментоз даво

Даволаш тадбирлари (асосий медикаментоз даволар)		Тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозаси	Бир курслик дозаси
		Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам				
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозаси ва қўлланилиши	ОШП/О П	КТМП	Туман (шаҳар) шифоҳонала ри	Вилоят даражасидаги тиббий муассасалари	Республика даражасидаги тиббий муассасалари		
Изоҳ: Ушбу гуруҳ патологияларида махсус медикаментоз даволаш кўзда тутилмаган								
Даволаш тадбирлари (қўшимча медикаментоз даволар)		Тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича					Ўртача суткалик дозаси	Бир курслик дозаси
		Амбулатор ёрдам		Амбулатор ёрдам				
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	ОШП/ОП	ОШП/ ОП	Туман (шаҳар) шифоҳонала ри	Вилоят даражасидаги тиббий муассасалари	Республика даражасидаги тиббий муассасалари		
Антибиотиклар	Антибиотикотерапия бўйича йўриқнома ва протоколларга кўра				+	+	Антибиотикотерапия бўйича йўриқнома ва протоколларга кўра	йўриқнома бўйича
Аналгетиклар	йўриқнома бўйича				+	+	йўриқнома бўйича	йўриқнома бўйича
Ностероид ялғиъланишга қарши дори воситалари	йўриқнома бўйича				+	+	йўриқнома бўйича	йўриқнома бўйича
Изоҳ: Қўшимча дори воситалари инфекцион асоратларнинг олдини олиш мақсадида ҳамда операциядан кейинги даврда оғриқ қолдирувчи воситалар сифатида қўлланилади.								

РЕЖАЛИ ЖАРРОҲЛИК АМАЛИЁТИ

Даволаш тадбирлари (оператив даво)	Режали тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар) шифохоналари	Вилоят даражасидаги тиббиёт муассасалари	Республика даражасидаги тиббиёт муассасалари
Жарроҳлик амалиёти/аралашув/муолажа номи					
1. Қўл панжасининг 1-2 бармоқларининг тўлиқ бўлмаган оддий синдактилияси: маҳаллий тўқималар билан тери пластикаси				+	+
2. Қўл панжасининг 1-2 бармоқларининг тўлиқ бўлмаган мураккаб синдактилияси, 1-нур ротацияси йўқлиги: маҳаллий тўқималар билан тери пластикаси ва бош бармоқни қаршилиқ ҳолатига ўтказиш				+	+
3. Қўл панжасининг 1-2 бармоқларининг тўлиқ мураккаб синдактилияси ва 1-нур клинодактилияси: деформацияни бир вақтнинг ўзида тузатиш билан эркин ауто-тери пластикаси				+	+
4. Биринчи нур ротацияси бўлмаган 1-2 бармоқнинг тўлиқ мураккаб синдактилияси: тери-фассиал лахтакнинг микрохирургик аутотрансплантацияси				+	+
5. Қўл панжасининг уч фалангали бармоқларининг тўлиқ бўлмаган оддий синдактилияси: бармоқларни ауто-тери пластикаси билан ажратиш				+	+
6. Қўл панжасининг уч фалангали бармоқларининг тўлиқ оддий синдактилияси: бармоқларни ауто-тери пластикаси билан ажратиш				+	+
7. Уч фалангали бармоқларнинг тўлиқ мураккаб синдактилияси: остеотомия. Эркин тери пластикаси билан бармоқларни ажратиш				+	+
Полидактилияни жарроҳлик йўли билан даволаш					
1. Қўшимча бармоқ ёки фалангани асосий бармоққа аралашмасдан олиб ташлаш				+	+
2. Қўшимча бармоқни асосий бармоққа аралашиб олиб ташлаш				+	+
3. Полифалангия ва полидактилияни бартараф этиш ҳамда клинодактилияни тугатиш				+	+

4. Бош бармоқ уч фалангизмини бартараф этиш билан полифалангия ва полидактилияни йўқотиш				+	+
5. Қўшимча бармоқ тўқималаридан фойдаланиб, бир вақтнинг ўзида асосий бармоқ деформациясини тузатиш билан қўшимча сегментни олиб ташлаш				+	+
6. Олиб ташланадиган сегмент мушаклари ва пайларидан фойдаланган ҳолда полифалангия ва полидактилияни бартараф этиш				+	+
7. Комбинациялашган тери-суяк-пайлахлакларидан фойдаланган ҳолда полифалангия ва полидактилияни бартараф этиш				+	+
Изоҳ: Юқорида кўрсатилган оператив муолажалар уларни қўллаш тажрибасига эга бўлган ортопед томонидан ўтказилиши лозим					

ПАРХЕЗ СТОЛИ/ДИЭТА

Овқатланиш тартиби	Тиббий ёрдам кўрсатиш даражаси ва тури бўйича				
	Амбулатор ёрдам		Стационар ёрдам		
	ОШП/ОП	КТМП	Туман (шаҳар)	Вилоят даражасидаги	Республика

Пархез столи ва унинг давомийлиги			шифохоналари	тиббийёт муассасалари	даражасидаги тиббийёт муассасалари
15 – стол	+	+	+	+	+

ДИСПАНСЕРИЗАЦИЯ

Диспансеризация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Диспансер назорати муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Стационардан кейинги кузатув	+	+	1 марта	1 йил
	2. Диспансер назорати	+	+	1 марта	Ҳолати яхшилангунча
	...				
Изоҳ: Беморларнинг аҳволи яхшилангунга қадар диспансер назорати олиб борилади					
Лабораторные исследования	Рентгенография		+	1 марта	
Изоҳ: Даволаш натижаларини назорат қилиш мақсадида амалга оширилади.					

БИРЛАМЧИ, ИККИЛАМЧИ ВА УЧЛАМЧИ ПРОФИЛАКТИКА/ СКРИНИНГ

Профилактика тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	ОШП/ОП	КТМП	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Мутахассис (шифокор) маслаҳати	1. Стационардан кейинги кузатув	+	+	1 марта	1 йил
	2. Диспансер назорати	+	+	1 марта	1 йил
Изоҳ:					
Лаборатор текширувлар					
Инструментал текширувлар					
Изоҳ: даволаш натижаларини назорат қилиш учун амалга оширилади.					
	Бирламчи профилактика аҳолини бармоқларнинг туғма нуқсонлари ривожланишининг сабаблари ва	+	+	1	1 йил

	олдини олиш чоралари ҳақида кенг маълумот беришдан иборат. Ахборот материали ортопед-травматологлар томонидан тайёрланади. Бармоқларнинг туғма деформациясининг олдини олиш бўйича скрининг тадқиқотлари махсус скрининг марказларида амалга оширилади, бу ерда барча хомиладор аёллар хомиладорликнинг ҳар триместрида текширувдан ўтишлари керак. Бирок, пренатал даврда аниқланган бармоқ деформациясининг мавжудлиги хомиладорликни тугатиш учун кўрсатма бўла олмаслигини ҳисобга олсак, барча профилактика чоралари фақат маслаҳат характерига эга. Анъанавий равишда профилактика чораларига қуйидагилар киради.				
	2-профилактика Иккиламчи профилактика ихтисослаштирилган ортопедия бўлимларида ортопед-травматологлар томонидан амалга оширилади. Иккиламчи профилактика ушбу патологияни ўз вақтида жарроҳлик йўли билан бартараф этишдан иборат.	+	+	1	1 йил
	3-профилактика Учинчи даражали профилактика мавжуд деформацияларнинг	+	+	1	1 йил

	оқибатларини чеклашга қаратилган. У даволанишдан кейин беморни реабилитация қилиш ва тиклаш бўйича чора-тадбирларни, шунингдек касалликнинг ривожланишини ва юзага келиши мумкин бўлган асоратларни кузатишни ўз ичига олади. Операциядан кейинги беморлар учун учинчи даражали профилактика: Операциядан кейинги юқумли асоратларнинг олдини олиш учун антибиотик терапияси. Касалхонада 3-5 кун давомида амалга оширилади. Мунтазам равишда оқилона поябзал кийиш ва жарроҳликдан кейинги даврда шифокор кўрсатмаларига риоя қилиш (физиотерапия, массаж, машқлар терапияси). Учинчи даражали профилактикани амалга оширишни назорат қилиш РМОнинг травматолог-ортопеди томонидан амалга оширилади. Жарроҳликдан кейинги бир йил ичида реабилитация даволашнинг охиригача тадбирлар амалга оширилади.				

Изоҳ: Профилактик чора-тадбирлар оилавий шифокор ва ортопед-травматолог шифокорлари томонидан амалга оширилади.

Профилактика тадбирлари (медикаментоз)					
Профилактик фито/дори воситаларининг (халқаро патентланмаган) номи	Профилактик фито/дори воситалари дозировкаси ва қўлланилиши	Уй шароитида	ОШП/ОП/КТМП	Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка

Изоҳ:

РЕАБИЛИТАЦИЯ

Реабилитация тадбирлари	Тиббий хизматлар номи	Уй шароитида	ОШП/ОП / КТМП	Стационар шароитида	Тадбирлар минимал сони	Реабилитация муддати
Консерватив даволаш	1.ЛФК	+	+		Доимий	1 йил
	2. Ортез ва шиналарни тақиб юриш	+	+	-	Доимий	6 ойгача
Изоҳ: Реабилитация тадбирлари жароҳатнинг оғирлик даражасига ва даволаш турига (консерватив, оператив даволаш) қараб ўтказилади						
Лаборатор текширувлар			+	+	1	
Изоҳ: бу нозология бўйича лаборатория текширувлари ўтказилмайди						
Инструментал текширувлар						
Изоҳ: Кўрсатмаларга кўра, ҳамроҳ патологияларни аниқлашнинг бошқа ташхислаш усуллари ҳам тайинланиши мумкин						
Реабилитацион усуллар	1. Физиотерапия	-	+	-	3 ойда 1 марта	1 йил
	2. ЛФК	+	+	-	Доимий	1 йил
	3. Ортез ва шиналарни тақиб юриш	+	+	+	Доимий	6 ойгача
Изоҳ: Реабилитация оилавий шифокор ва ортопед томонидан олиб борилади, зарурат туғилганда физиотерапевт ҳам жалб этилиши мумкин.						
Даволаш тадбирлари (медикаментоз даво)						
Дори-воситанинг (халқаро патентланмаган) номи	Дори-воситанинг дозировкаси ва қўлланилиши	Уй шароитида	ОШП/ОП/КТМП	Стационар шароитида	Ўртача суткалик дозировкаси	Бир курслик дозировка
Изоҳ: Реабилитация тадбирлари ўз ичига махсус дори-дармон билан даволашни олмайди						

Мазкур клиник протокол ва стандарт Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазир ўринбосари Баситханова Э.И, Тиббий суғурта бошқармаси бошлиғи Ш. Алмарданов, клиник протоколлар ва стандартларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш бўлими бошлиғи Ш.Р. Нуримова

бошчилигида, клиник протоколлар ва стандартларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш бўлими бош мутахассиси Г. Джумаева ва етакчи мутахассиси Н.Рахимовалар томонидан мутахассисларининг ташкилий ва услубий кўмагида ишлаб чиқилган.